

Veckans växt v. 24 2008

Aprikos (*Prunus armeniaca* L.)

Aprikosen är hemmahörande i nordöstra Kina och angränsande delar av Sibirien, men spreds redan för tusentals år av människan västerut längs dåtidens karavanvägar, vägar som idag kantas av förvildade aprikosträd. När grekernas välde stod på sin höjdpunkt odlades aprikoser i Armenien, varifrån Alexander den store (356-323 f Kr) införde frukten till Grekland. Efter ytterligare ett par århundraden var aprikosen känd hos romarna. Idag odlas aprikoser över stora delar av världen. Särskilt omfattande är odlingen i Kalifornien, Medelhavsländerna och ett bälte som sträcker sig från Turkiet genom Iran och Himalaya till Kina och Japan.

Utseendemässigt är aprikoserna runda eller något avlånga, sammetsludna och vackert orangegula, stundom med röda solfläckar. Få frukter kan tävla med aprikosens distinkta smak och mångsidiga användning. Fruktköttet är oftast gult, men det finns även vitköttiga sorter. Aprikosen njuts både färsk och torkad, och är oöverträffad i marmelader. Frukten innehåller många nyttigheter, men är mest känd för sina höga halter av A-vitamin och järn. I varmare länder kan fritt växande aprikosträd utgöra vackra inslag i landskapet. De är friska, hårdiga och långlivade. Trädet blommar på bar kvist. Först när blomningen är över slår de glatta rödskaftade bladen ut.

I de skandinaviska länderna har aprikosen inte fått någon större betydelse. Vi räknar den till våra exklusiva sydfruktar, och är ständigt nyfikna på att pröva nya sorter. Är sortens hårdighet inte tillräckligt kan trädet frysa bort eller försvagas med åtföljande sjukdomsangrepp. Om blommorna skadas av frost uteblir skörden. Köldtåliga och senblommande sorter är sålunda att föredra på våra breddgrader. Bilderna till denna veckans växt är tagna på Söderåsen i Skåne och visar nya utländska aprikossorter i privat provodling. Kanske kan dessa bli framtida sorter i Sydsverige. Och kanske finns redan idag sorter - köpta i plantskola eller uppkomna genom kärnsådd - som sedan ett par årtionden eller mer frodas i någons trädgård. Glöm inte att kontakta Frukt- och bäruppropet om du känner du till en sådan aprikos!

Vi välkomnar alla tips om sunda och goda aprikoser. Skriv till fruktochbaruppropet@pom.info eller Frukt- och bäruppropet, Box 57, 230 53 Alnarp.

Text: Inger Hjalmarsson
Foto: Viktor Trajkovski